

ಅನಂತ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಭ್ರಮಿಸಬಲ್ಲದು. ತಿಳಿ ನೀಲಾಗಾಸದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಮೋಡಗಳು ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳ ಅಮೂರ್ತ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ, ಮುಂಜಾನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಜೆ ಸೂರ್ಯನ ರಕ್ತದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಡಿಮೂಡುವ ಮೇಘಗಳ ಸುಂದರ ಚಿತ್ತಾರಗಳು ಪಳಗಿದ ಕಲಾವಿದನ ಎಲ್ಲೆಯಲ್ಲದ ವರ್ಣಚಿತ್ರದಂತೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳೆದು ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಸ್ವರೂಪ, ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಂದು ಛಾಯೆ. ಆಗ ಇದ್ದ ಮೋಡ ಈಗಿಲ್ಲ! ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ! ಚಲನಶೀಲತೆ ಮೋಡಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಣ. ಮೋಡಗಳ ಈ ಓಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಕವಿ ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಬರೆದಿದ್ದು: 'ಎಲ್ಲಿ ಓಡುವಿರಿ... ನಿಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳೆ... ನಾಲ್ಕು ಹನಿಯ ಚಿಲ್ಲಿ...' - ಹೀಗೆ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಮೋಡವೇ ಯಕ್ಷನಿಗೆ ಮೇಘದೂತನಾಗಿ ಒದಗಿದ್ದು, ನೋಡಿ.

ಕಾಳಿದಾಸನಿಗೆ ಕಂಡ ಮೋಡ

ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಮೇಘದೂತ'ವೆಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಭಾರತದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿನ ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನ. ದೊರೆಯ ಅವಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಯಕ್ಷನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಉತ್ತರ ದೇಶದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆ ಯಕ್ಷ ವಿರಹದುರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೇಘವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆ ಮೋಡದೊಡನೆ ಯಕ್ಷ ತನ್ನ ಯಕ್ಷಿಗೆ ಪ್ರೇಮಸಂದೇಶ ಒಯ್ಯುವಂತೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮೇಘದೂತದ ವಸ್ತು.

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಘದೂತದ ಆಯ್ದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಶ್ರೀಯುತ ಈಶ್ವರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಪಾಠ ಮಾಡುವ ಉಮೇದಿಗೇನೂ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಘದೂತದ ಕಾವ್ಯ ವಾಚನದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಸವತ್ತಾಗಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ನಮಗೆ ಕಾವ್ಯದ ರಸದೌತಣವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೇಲೆ ನಮಗಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ ಮೋಡಗಳ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಅತಿವ ಆಸಕ್ತಿ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಮಾನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ, ತರಾವರಿ ಮೇಘ ಚಿತ್ತಾರದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ ಆತನಲ್ಲಿತ್ತು. ಮೋಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವನಿಗಿದ್ದ ಸೆಳೆತದಿಂದಾಗಿ ನಾವು ವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ 'ಯಕ್ಷ' ಎಂದೇ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. 'ರಸ್ತೆ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಾಗ, ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೂ ಗಮನ ಕೊಡ್ರೀ... ಆಕಾಶ

ನೋಡುತ್ತಾ, ಅನಾಹುತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ' ಎಂದೂ ಆತನ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇಂತಿಪ್ಪ ವೆಂಕಟರಮಣ ಅದೊಂದು ದಿನ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ಟೈ ಸ್ಕೇಪ್ಸ್' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಮೋಡಗಳ ಫೋಟೋಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೂ ಮಾಡಿಯೇಬಿಟ್ಟ. ಮೋಡಗಳ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತ ಕುಯ್ಯತೊಡಗಿದರೆ, ನಾವು 'ಅವುನಂದಿ... ಅವುನಂದಿ...' ಎಂದು ತಲೆಯಾಡಿಸದೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಮುದ್ರ, ಸರೋವರ, ನದಿ ಮುಂತಾದ ಜಲಮೂಲಗಳಿಂದ ಆವಿಯಾಗಿ ಆಕಾಶ ಸೇರುವ ನೀರು ಬಾಷ್ಪೀಕರಣಗೊಂಡು ಮೋಡವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಪರಿಯೇ ನಿಸರ್ಗದ ಒಂದು ಸೋಜಿಗ. ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ರೂಪ, ಬಣ್ಣ ತಳೆಯುವ ಈ ಸೋಜಿಗವು ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡಂತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಣದು. ಕಾಯುವ ತಾಳ್ಮೆ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿಸುವ

ಮನಸ್ಸಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿಲುಕುವ ದೃಶ್ಯಗಳಿವು.

ಮೋಡಗಳು ಭೂಮೇಲ್ಮಯಿಂದ ಇರುವ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಳಸ್ತರದ (ಭೂ ಮೇಲ್ಮಯಿಂದ 2.5 ಕಿ.ಮೀ. ವರೆಗಿನ ಎತ್ತರ) ಮೋಡಗಳನ್ನು ಸ್ಟ್ರಾಟೊ ಮತ್ತು ಕ್ಯುಮುಲೊ, ಮಧ್ಯಮ ಸ್ತರದ (2.5ರಿಂದ 6 ಕಿ.ಮೀ.) ಮೋಡಗಳನ್ನು ಆಲ್ಟೊ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೂ ಎತ್ತರದ (6ರಿಂದ 20 ಕಿ.ಮೀ.) ಮೋಡಗಳನ್ನು ಸಿರೊ ಎಂಬ ಉಪಸರ್ಗ(ಪ್ರಿಫಿಕ್ಸ್)ದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಘಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ರೂಪಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಧಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಉಪಸರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸ್ಟ್ರಾಟೊ,